

Årskonferanse for Norsk Forum for Næringsutvikling 22.4.2010:

Tema: Nye arbeidsplasser og bedrifter? Hva skjer i kommunene – og hvordan gjør vi det?

Statssekretær Ola Heggem, Landbruks- og matdepartementet

- Som statssekretær i Landbruks- og matdepartementet skal jeg få representere regjeringen (in live) på denne konferansen og altså fortsette der Liv Signe Navarsete sluttet.
- Som tidligere ordfører og næringsdrivende som bonde vil jeg påstå at jeg har en del kjennskap til både utfordringene og muligheter som området næringsutvikling har i en kommune.
- Arbeidsplasser og et oppgående næringsliv er helt nødvendig for å være attraktive for bosetting og inntektsutvikling i kommunene.
- Det er ingen tvil om at kommunene er viktige for utviklingen av næringslivet lokalt. Men arbeidet med å legge til rette for en slik utvikling er dessverre ikke alltid det som blir prioritert høyest i kommune-Norge. Det vil jeg si er uheldig og korttenkt. Jeg støtter derfor helt opp om Kommunalministerens oppfordring til kommunene om å ta

tak i denne oppgaven og først og fremst å være et godt vertskap.

- De viktigste oppgavene i den sammenhengen, er å:
 - bidra til at **eksisterende** næringsliv har gode rammebetingelser og ser utviklingsmuligheter i kommunen
 - Fra mitt ståsted i Landbruks- og matdepartementet vil jeg da peke spesielt på de stedbundne næringene og da bruke **landbruksnæringa** som eksempel. Landbruket spiller fortsatt en vesentlig rolle for verdiskapingen og bosettingen i svært mange kommuner.
 - Jeg er svært opptatt av at landbruket ikke blir glemt når det snakkes om næringslivets utfordringer og muligheter. Bøndernes utfordringer må bli tatt på alvor og jeg mener det er **mye uforløst potensial når en ser på at gårdens totale ressurser**. Jeg tror også det ligger betydelige muligheter ved å vurdere disse ressursene i sammenheng med andre næringers muligheter og behov. Koblingen mot reiseliv er velkjent, men vi ser også interessante koblinger mot andre servicenæringer og mot industri.

- For kommunene som skal **utvikle gode tjenester** for sine innbyggere er det også viktig å ta med i betraktning hva landbruket har å by på. Av aktuelle tjenester vil jeg spesielt peke på **Inn På tunet-tilbudet**, eller andre former for grønne tjenester der kommunene i samarbeid med landbruket kan utvikle attraktive undervisnings- og tjenestetilbud for folk med særlige behov.
- Fra min tid som lokal og regionalpolitiker vet jeg at landbruk og landbruksrelatert næringsliv er et godt eksempel og at det finnes tilsvarende utfordringer og muligheter i mange andre typer næringsliv rundt om i kommunene.
- Videre er oppgaven med å **tilrettelegge for at nyetablerere** som ønsker å etablere seg i kommunen eventuelt kunne vise veien videre til rådgivende etablererhjelp, viktig.
- Godt vertskap for næringslivet er nevnt men det er også viktig at kommunen oppleves som attraktiv å bosette seg i. Det å skape et **attraktivt lokalsamfunn**, er viktig faktor for at bedrifter skal ønske å etablere seg eller bli værende.
- Mange kommuner gjør en god jobb på næringsutviklingsområdet, men i mange kommuner er ikke arbeidet prioritert eller det er mangelfullt. Men jeg vet

også at det finnes mange aktører både private og offentlige som jobber for å få mer fart på næringslivet i kommunene. Her kan en nevne fylkeskommunen Innovasjon Norge, Fiskeridirektoratet og Fylkesmannen gjennom sine landbruksavdelinger.

- **Men** det er kommunen som sitter nærmest befolkningen og de potensielle etablererne. Derfor ønsker det offentlige å bidra til en styrking av denne rollen i kommunene bl.a. gjennom en bedre samordning av "hjelpeapparatet".
- Ett av bidragene fra Regjeringens side for å legge til rette for næringsutvikling i hele landet er gjennom prosjektet med de mange navn; Førstelinje for Utvikling av Næringsliv i Kommunene el. **kommuneprosjektet** og som nå går under navnet FUNK. Det er Landbruks- og matdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet som i **flere år** har stått bak prosjektet og som Innovasjon Norge og KS er ansvarlig operatør for.
- Målene for dette prosjektet er blant annet å kvalifisere og utvikle en velfungerende førstelinje på næringsutviklingsområdet. Prosjektet skal også bidra til en bedre dialog og samarbeid mellom Innovasjon Norge, Fiskeridirektoratet, fylkesmennene (landbruksavdelingene) og fylkeskommunene i deres kontakt mot kommunene.

- Tilbakemeldinger som vi eierdepartementer har fått så langt, viser at flere fylker har fått et godt grep om næringsutviklingsarbeidet sitt og deres kontakt mot kommunene. Prosjektet og regionale eksempler vil bli presentert i senere innlegg.
- Gjennom **forvaltningsreformen** har fylkeskommunen fått eierskap i Innovasjon Norge og styrket ansvar som regional utviklingsaktør. Dette gir gode muligheter for å se regional og lokal samfunns- og næringsutvikling i sammenheng.
- Som dere kjenner til har også Forvaltningsreformen ført til at fylkekommunene har fått eit medansvar for gjennomføringa av **landbruks- og matpolitikken** frå i år av.
- Dette skal styrke koblingen mellom landbruk og annet samfunns- og næringsutviklingsarbeid regionalt og lokalt.
- Mitt inntrykk så langt er at fylkeskommunene har tatt dette ansvaret på alvor. Det har vi sett bl.a. gjennom de omfattende innspillene til årets jordbruksforhandlinger
- Næringsutviklingsarbeidet må ses på som en del av kommunens **samfunnsutviklingsarbeid**. Regjeringen har i den sammenheng startet opp en egen satsing på

Lokal samfunnsutvikling (**LUK**). Målet er bedre kompetanse og kapasitet til kontinuerleg å drive utviklingsarbeid i kommunene gjennom bedre planlegging, mobilisering, og samarbeid. Dette skal skje gjennom at fylkeskommunene sin rolle som samordner, aktiv rådgjever og støttespiller overfor kommuner med utviklingsbehov blir styrket. I den sammenheng er det viktig at fylkeskommunenes arbeid på dette området blir koordinert med øvrig regionalt utviklingsarbeid som er rettet mot kommunene.

- Regjeringen har bevilget 30 millionar kroner i 2010 til oppstart av satsingen. 18 fylkeskommuner er så langt tildelt 1 million hver til oppstart av arbeidet. Fylkeskommunene kan i samarbeid med kommuner søke om de resterende midlane på grunnlag av en konkret plan.

Økonomi

- Næringsutviklingsarbeidet er en del av kommunenes samlede ansvar, og midler til dette arbeidet må prioriteres innenfor den ordinære rammen kommunene får gjennom inntektssystemet.
- Ellers pekte Kommunalministeren på mulighetene som kommunale næringsfond gir og som regjeringen i budsjettet for 2010 har lagt til rette for at

fylkeskommunene skulle prioritere 175 mill kroner til denne type fond.

- Fra landbrukets side har og vil Bygdeutviklingsmidlene (BU) være en svært viktig bidragsyter til videre satsing på landbruksrelatert næringsutvikling. Innenfor denne sektoren og i flere andre sammenhenger er Innovasjon Norge den viktigste offentlige aktøren når det gjelder økonomisk støtte til bedrifter.

Avslutning

- Først en takk til arrangøren for at dere setter næringsutvikling på dagsorden og for den jobben dere gjør til daglig.
- Regjeringens håp er at dere opplever at samfunns- og næringspolitikken er på den politiske dagsorden og at vi bidrar til gode rammebetingelser. Regner med at dere vil gi en klar tilbakemelding i spørsmålsrunden etterpå dersom så ikke er tilfelle.
- Jeg vil understreke nødvendigheten av at samfunns- og næringsutviklingsarbeidet - både lokalt og regionalt - er politisk forankret.
- Lokalpolitikere og ansatte i kommuner og fylkeskommuner har ansvaret for å legge til rette for etablering og nyskaping.
- Jeg mener at Regjeringen bidrar til at så skjer.

- Positive holdninger, enkle informasjonstiltak og vilje til å hjelpe vil ofte være forskjellen på en kommune som ikke klarer å tiltrekke seg etablerer og en som klarer det.
- Lykke til med arbeidet for økt verdiskaping rundt i landets kommuner!

Takk for oppmerksomheten!

Tid til spørsmål